

ÖSSZEFOGLALÁS

Csongrád város templomainak 2020. évi állapotáról

Szent Rókus-templom

Az 1723-ban épült Szent Rókus templom Csongrád legrégebbi, napjainkban is látható műemlék épülete. A liturgikus berendezés a 18. században készült. Az épület utolsó felújítására 2010-ben került sor, amikor a tetőzet ETERNIT kettős palafedést kapott, új ereszcatorna-rendszert alakítottak ki. Ezzel egy időben régészeti feltárást végeztek, melyet követően új padlózat készült; az épületet szakaszosan aláfalazták, majd a külső festést helyreállították.

A templom pótolhatatlan hely- és művészettörténeti értékére való tekintettel sürgős feladataink közé tartozik a 2023-ban 300. évfordulóját ünneplő épület méltó megújítása; úgymint az 1947-ben készült, csongrádi életképeket ábrázoló, napjainkban blokkszerűen málló és penészesedő falfestmények megmentése; a magas eszmei értékű, fából készült szobrok és oltárok állagmegóvási és restaurálási munkáinak elvégzése (szűttalanítás, hiányzó elemek pótlása, fertőzésmentesítés, festékréteg kutatási helyek helyreállítása, stb.), valamint a berendezési tárgyak számára optimális klimatikus körülmények (szabályozott páraháztartás, állandó hőmérséklet) biztosítása.

Nagyboldogasszony-templom

A későbarokk stílusban épült Nagyboldogasszony-templom, a város jelenlegi plébániatemploma 1769-ben készült el. Utolsó felújítására 2010-ben került sor, melynek során a tetőszerkezetet lecserélték, a homlokzatot szigetelték, a vakolatot teljeskörűen rehabilitálták. A torony lépcsőzetét kijavították, új villámvédelmi berendezés készült. A padlózatot 2015-ben teljesen kicserélték, a villanyhálózatot helyreállították.

Napjainkra időszerűvé vált az 1910-es években Tary Lajos és Lohr Ferenc által készített mennyezeti festmények restaurálása, melyek utolsó megújítására az 1950-es években került sor. A vakolat nagy felületen mállik, pereg. Az oldalkápolnáknál kialakított ólomüveg ablakok alatt nagy kiterjedésű falrepedések láthatóak.

Szent József-templom

Az idén 90 esztendő Szent József-templom 2003-ban új külső és belső festést kapott, a tetőhéjazatot 2004-ben cserélték. Ugyanekkor – a felújítás részeként – az elektromos hálózat korszerűsítése is elkezdődött. 2018–2019-ben a fűtésrendszert átalakították, illetve – a villamos áram kiváltására – a tetőre napelemeket szereltek. A nyílászárók cseréje folyamatos.

A külső festés – különösen az északi falon – napjainkra az esővíz hatására szürkére színeződött. A kolostor épületének falai festetlen, málló vakolatúak. A csapadékvíz a templom és a kolostor épülete körül az épület lábát vizet szíti. Az elavult vízszigetelés miatt a falak salétromosak, a torony párkányainak bádorgozása több helyen beázik.

A csapadék elvezetéséhez csatornarendszer kiépítése, illetve a közterületen lévő csapadécsatorna-hálózatba való becsatlakoztatás szükséges. A bádогоzások cseréje, beázások megszüntetése, a falak időjárás álló festése, az épületek (templom és kolostor) vízszintes, talajvíz elleni szigetelése halaszthatatlan. A napjainkra használaton kívül került kémények lebontása ugyancsak fontos feladat.

Református templom

A csongrádi református egyházközség templomát 1935-ben építették. A modern, novecentista stílusú épületet legutóbb 2010 környékén újították meg. A felújítás elsősorban az épület külső helyreállítását jelentette. A vakolatot az időjárási körülmények folyamatosan erodálják, kisebb területeken a vakolat levált, vagy lepergett. Az épület beugró részeiben az oda behúzódó, italozó fiatalok a falat több alkalommal leöntötték, mely szintén a vakolat rongálódását, szennyeződését eredményezte. A padlózat, karzat, a belső festés állapota megfelelő, az épület fűtésrendszere kielégítően működik.

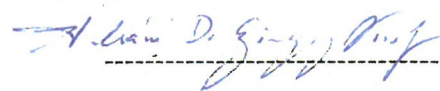
Szent László-templom (Bokros)

A templom 2001-ben lett felszentelve. A templom fennállása óta a legfontosabb korszerűsítésen a fűtésrendszer esett át: az elektromos kályhákat 2008-ban megszüntették, helyettük padfűtés lett kialakítva.

Napjainkban a csapadék elvezetésére szolgáló, egyedi ereszcsonna több helyen a falakat áztatja. A csatornát elfedő faburkolat szétmállott. A leérkezett csapadékvizet célszerű lenne zárt csapadécsatorna-rendszerbe összekötve a közterületen lévő csatornába csatlakoztatni.

A tető héjazata bitumines zsindely, mely 2011-ben beázott, így azonnali javításra szorult. A torony nyílászárói és a templom fa burkolóelemei cserére szorulnak, időszerűvé vált a teljes külső és belső festés.

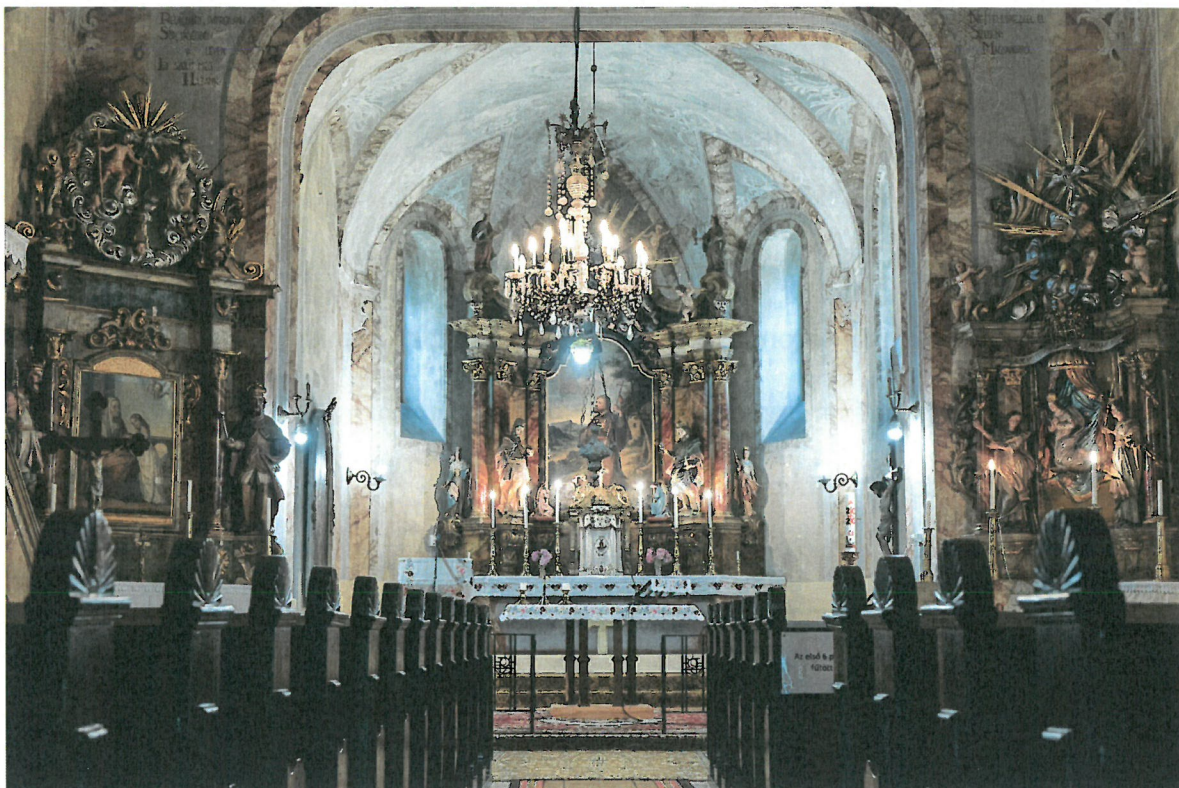
Csongrád, 2020. október 21.

Fábíánné Dr. Gyöngyössi Orsolya
igazgatóhelyettes, CSIK CSKK TLM

ELŐZETES ÁRKALKULÁCIÓ

A BELSŐVÁROSI SZENT RÓKUS TEMPLOM FELÚJÍTÁSI MUNKÁLATAIHOZ

A helyszín azonosítása:

6640 Csongrád, szent Rókus tér 63. Hrsz.: 475

Műemléki törzsszám: 11016

Műemléki azonosító: 11171

Ez a kalkuláció a Csongrád Város Önkormányzatának készült, Cseri Gábor alpolgármester úr felkérésére.

A Szent Rókus-templom Csongrád egyik legrégebbi, legjellegzetesebb épülete, mely a belsővárosi műemlékházak hangulatához illeszkedve hitelesen őrzi a város régi arculatát. 18. századi faoltárai, szobrai ritka művészettörténeti értéket képviselnek.

A restaurálás aktualitását a templombelső festésének egyre romló állapotán kívül a közelgő 300. évforduló adja.

Elvégzendő munkák

1. Figurális mennyezeti falképek és díszítőfestések helyreállítása (mennyezet- és oldalfalakon)

Előkészítő munka:

- Állapotfelmérés, kutatási terv készítése - örökségvédelmi engedély beszerzéséhez (kutatáshoz)
- állványozás
- kutatási munka - szondázó falkutatás / helyszíni munka
- fotótechnikai és műszeres vizsgálatok / labormunka
- kutatási dokumentáció elkészítése
- az eredmények kiértékelése alapján restaurálási terv készítése - örökségvédelmi engedély beszerzéséhez (restauráláshoz).

Helyszíni restaurálási munka:

- Állványzat felállítása
- tisztítás, fertőtlenítés, állagmegóvó konzerválás
- vakolatkiegészítés, felületi hiányok kiegyenlítése
- esztétikai helyreállítás, retusálás
- restaurálási dokumentáció összeállítása.

2. Barokk faoltárok restaurálása

Az oltárok restaurátori kutatását néhány éve elvégezték szakrestaurátor kollégák. Tudomásom szerint ideiglenes konzerválást végeztek el a szakrális műtárgyakon. Megállapítható, a jelenleg látható kutatóablakok tanúsága szerint, hogy a felső festőréteg alatt korábbi festések nyomai látszanak. Ezzel kapcsolatosan két verzió elképzelhető:

A) verzió: az oltárépítmény és hozzátartozó szobrok, plasztikus elemek teljes feltárása, az eredeti festőréteg bemutatása, konzerválása és esztétikai helyreállítása

B) verzió: a jelenlegi állapot megtartása, újbóli felületi kezeléssel, kisebb esztétikai kiegészítésekkel (állagmegóvó karbantartás)

Az egyedi műemléki értéknek kijáró méltó megoldás e bensőséges hangulatú, páratlan objektumok esetében szakmai meglátásom szerint az A) verzió, a teljes restaurálás, feltárással együtt.

Észrevételek és javaslatok a helyszíni szemle alapján

A templom légtere párával telített, ez ideális környezetet képez a mikroorganizmusok megtelepedéséhez. Az értékes barokk oltárok faanyaga is elszennvedte ezen károsítók jelenlétét, az előző konzerválás óta felléphetett újabb fizikai, biológiai szennyezettség.

A vakolt, festett falakon egyre agresszívebben és egyre szemet bántóbban jelennek meg a penészgomba telepek, fekete pöttyökként mutatkozva a színvonalas falképeken, különösen a karzat fölötti területen. Itt látható újra vakolás nyoma is, amely során el is tűnt a 20. század közepén készült műalkotás részlete.

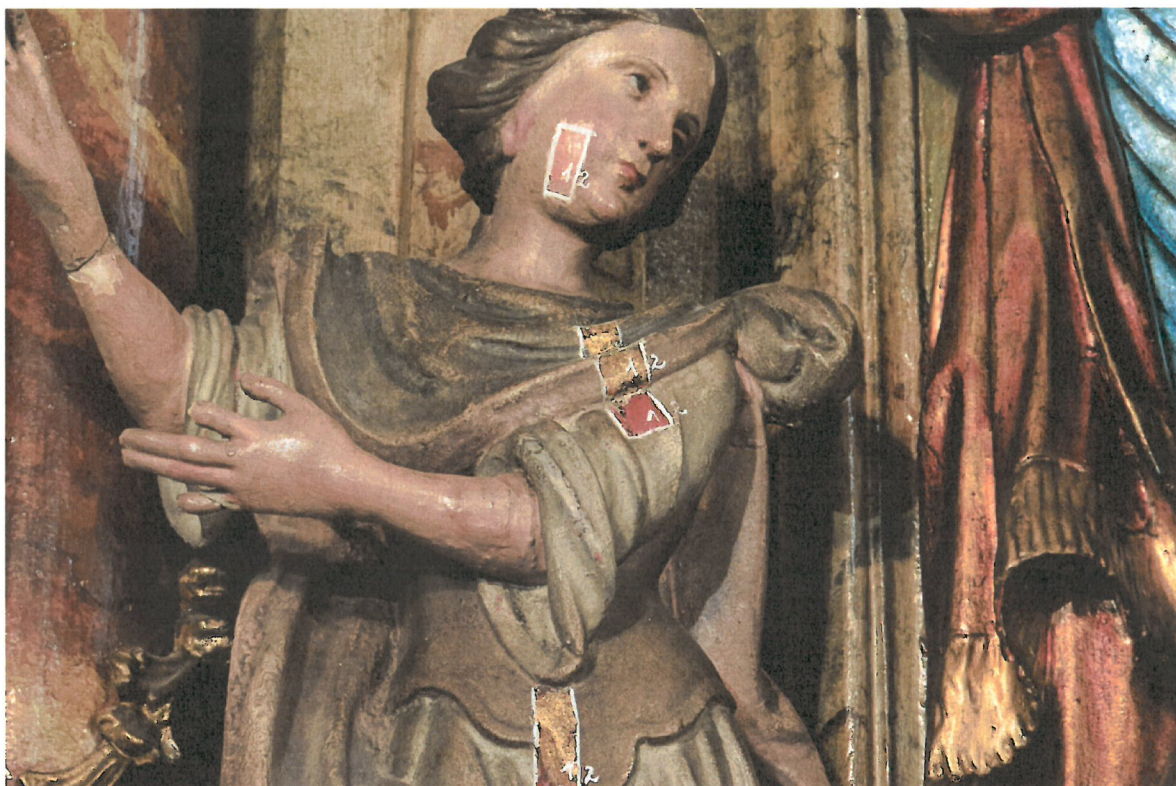
A Borsa Antal és Endrédy György által festett mennyezetképek és oldalfali díszfestések egyaránt porló állapotúak, minden további takarításuk, áttörésük súlyos roncsolással járhat!

A tetőszerkezet és héjazat már felújításra került, remélhetőleg felülről történő beázás már nem fenyegeti a templomot. Az oldalfalak kapilláris nedvessége általi károsodás fennáll, továbbra sem megnyugtatóan megoldott a vizesedés megszüntetése! Javasolt a templom szigetelésének elvégzése, vízszigetelési szakemberek bevonásával. Ez nem képez restaurátori feladatot, ezt a költségbecslés nem tartalmazza.

Jelenleg sem nyitható ablak, sem mennyezeti szellőzőnyílások nincsenek a templomtérben kialakítva. Ezek kialakítása elengedhetetlenül fontos! Ezt a nélkülözhetetlen beavatkozást, hogy a templom szellőzését szakemberekkel meg kell tervezetni, szintén nem tartalmazza a költségbecslés.

Az ár kalkuláció táblázatba foglalva

Falképek restaurálása (1. Figurális mennyezeti falképek és díszítőfestések helyreállítása mennyezet- és oldalfalakon)

Előkészítő munka: • állapotfelmérés, kutatási terv • állvány • falkutatás fototechnikai vizsgálatok-kal, szondázó kutatással • kutatási dokumentáció elkészítése • restaurálási terv készítése	5.450.000 Ft
Helyszíni restaurálási munka: • állvány • tisztítás, konzerválás • vakolatpótlás, tömítés • esztétikai helyreállítás • restaurálási dokumentáció	89.300.000 Ft
Összesen:	94.750.000 Ft +Áfa

Oltárok restaurálása (2. Barokk faoltárok restaurálása)

A) verzió - teljes restaurálás - 3 oltár összesen:	40.000.000 Ft
B) verzió -állagmegóvó karbantartás - 3 oltár összesen:	5.000.000 Ft

A kalkulált összegek tartalmazzák a restauráláshoz kapcsolódó anyagköltséget , munkadíjat, valamint a saját állvány használatát.

Ez a kalkuláció előzetes becslés a sikeres pályázat érdekében. Részletes árajánlat - sikeres pályázat esetén - konkrét ajánlattételi felkérésre készülhet.

Csongrád, 2020. szeptember 9.

Hoffer Andrea

festő-restaurátor művész, restaurátor szakértő